

B2-páholy

Sok mindenféle akartam én lenni, még abban az időben, amikor az ember sok mindenféle elképzeléssel bír, de fogalma sincs a világról. Kocsis, atomfizikus, később festő, azt megelőzően pedig, rövid ideig, zenész. E közbülsőt már csak azért is el kellett terveznem, mert szüleim zenei általános iskolába jártak, ahol kötelező volt valamilyen hangszeren játszani. A zongora túl úriásnak tűnt fel előttünk, meg az se volt mindegy, hogy ahhoz otthonra zongorát kellett volna vennünk vagy bérelnünk, s nekünk akkoriban nemcsak zongorára nem tellett. Olyan hangszert választottam tehát, amelyiket kölcsön lehetett kapni a zeneiskolától. A hegedű mellett döntöttem. Ezerszer bámultam meg iskolából hazafelé jövet a kettes kocsmában a cigányzenészeket, fekete ruhában, hófehér ingben, hosszú ujjakkal – biliárdoztak, várták az estét, amikor rájuk került a sor, meg a mulatozásra. Néha hegedülni is láttam őket, leginkább lakodalmakban, és az ujjaiuk olyan gyorsan táncoltak a húrokon, hogy szinte összefutottak a szemem előtt. Ilyen leszek én is, határoztam el. Fehér cigány. Kaptam is egy hegedűt a zeneiskolától, mellé egy szadista pesti őrült tanár formájában, aki kéztartás-javítás ürügyén fényes vaslapocskával verte az ujjaimat, növekvő hévvel, fokozódó türelmetlenséggel, mind több fájdalmat okozva ezzel nekem. Alapvetően tehetségtelen voltam, de nem voltak rossz szándékaim a hegedűvel. Egy idő után abba kellett hagynom a hegedülést, ez éveket jelent, és alig pár lecke haladást a kotafüzetben. Egy ideig harmonikáztam, de ahhoz is tök tehetségtelennek bizonyultam. Érdekes módon, ott is előkerült a fényes vaslapocska, úgy látszik, az abonyi zeneiskola tanárainak legfőbb módszertani eszköze a vaslapocska volt a hatvanas években. Nem ragozom, végül a dobnál kötöttem ki. Legnagyobb meglepetésemre tehetségesnek bizonyultam, pár év alatt elvégeztem egy művész- és egy jazzdob-iskolát. Be is kerültem a zeneiskola nagyzenekarába, amelyik elsősorban a zenetanárokból állt. Nemes bosszú volt ez részemről a vaslapocskások felé. És eljött a nagy pillanat, amikor első rádiófelvételem részese lehettem. Mikrofonok, rohangáló nagyképű és nagypofájú fővárosi rádiósok... Intésre indultunk, otthon a rádió előtt az egész család, és fülel. Kodály *Háry-intermezzójában* a dobosnak egyetlen pörgetés van írva, de az nagyon fontos és jól hallható helyen. Mondhatni, helyiértéken. Erre a pillanatra várt a család. Pattogott a zene, ültem, vártam, hogy Szabó Sanyi bácsi rám nézzen, intsen a pálcájával, én meg pergessek, mint az állat. De mert nem tudtam, hogy a művészek koncert előtt rápihennek a munkára, egész délután fociztam, jól kifáradtam, meg a fellépés előtt rendesen be is zabáltam otthon. Így aztán egyre homályosabban láttam a karmesteri pálcával hadonászó kövér embert, az előtttem föl-alá járkáló vonókat, s hogy, hogy nem, egyszerre csöndes, ám igen mély álomba merültem. Integethetett nekem a nagy pillanatban a Szabó Sanyi bácsi, hallgathatta a rádiót lélegzetét visszafojtva a családom, én békésen, félrebillent fejjel aludtam a dobok fölött – egyenes adásban. S nem volt tremoló ott, ahol egyedül lehetett volna! Zenei karrierem ezzel véget is ért. A zenekarból kiraktak, a családom csak ímmel-ámmal adott vacsorát, akik tudtak róla, sokáig emlegették röhögve a szégyent. Azóta is úgy néztem a megboldogult emlékü Mezzo tévén a koncerteket, hogy titkon arra vártam, hátha elalszik valamilyik dobos koncert közben, hogy ne csak én, hogy elmondhassam, ez azért meg szokott történni mifelénk, vagy szerte Európában, éppen úgy, ahogy a jégtáncosok időnként seggre huppannak a jégen.

Zalán Tibor

NAPÚT

Irodalom, művészet,
környezet

XVI. évfolyam 8. szám

A Cédrus Művészeti Alapítvány megbízásából kiadja a Napkút Kiadó Kft. Megjelenik évente tízszer.
Főszerkesztő: **Szondi György**. Szerkesztik: **Bába Szilvia** (művelődés), **Babics Imre** (vers),
Balázs Géza (nyelvművelés), **Bognár Antal** (évkönyv), **Borbély András** (kisebbségek), **Elek Szilvia** (zene),
Hlavacska András (műbírálat), **Kovács Ildikó** (szöveggyűjtés), **Prágai Tamás** (próza), **Sebeők
János** (környezet), **Szondi Bence** (törtélel), **Vincze Ferenc** (dokumentum), **Wenner Tibor** (művészet).
Szerkesztőségvezető: **Szondi Eszter**. Napút-kör: **Csáji László Koppány**, **Csűrös Miklós**,
Doncsev Toso, **Gráfi Imre**, **Hankiss Elemér**, **Jankovics Marcell**, **Dr. Koncz Gábor**,
Radnóti Zsuzsa, **Rakovszky Zsuzsa**, **Szörényi László** (tiszteltetlelbeli konzulensek).

Alapította: **Masszi Péter**. Lapterv: **Gosztola Gábor**.

Szerkesztőség: Ady Endre Művelődési Központ, 1043 Budapest, Tavasz u. 4.

Telefon: (1) 225-3474 • Mobil: (70) 617-8231 • E-mail: napkut@gmail.com • Honlap: www.napkut.hu

A Cédrus Művészeti Alapítvány adószáma: 18110661-2-41

Nyomdai kivitelezés: Érdi Rózsa Nyomda. Terjeszti a Hírker Zrt. és az NH Zrt. ISSN: 1419-4082

Zalán Tibor tárcája borítóbelső
Miért

Szentmártoni Szabó Géza:
A Napkút az ókortól napjainkig 3

Nyilas Atilla: Egynyári jegyzetek 14
Lukács Izabella: Percek tüje alatt 15
Soós József: Augusztusi árnyak 15
Dezső Katinka: BeszűRödés 16
Bazsó Ádám: Ami bennünk él 17
Bíró László: Gurigáznak az ingerek 18
Csepcsányi Éva: Utolsó hátraarc 18
Gála Edit: A látogató 19

Bihari, Lavotta 250, Egressy 200

Konferencia-előadások
Magyar Zene Ünnepe, Vigadó, 2014. október 21.

Sziklavári Károly: Nemzetkarakterisztikum . . . 21
Tusnady László: „Százados zene-töredékek” . 26
Fehér Éva: A verbunkos mint emlékezhely
a 19. század első felében 36
Szilágyi András: Liszt Ferenc
és a magyar verbunkoszene 47
Ittész Mihály: Kodály Zoltán
és a verbunkoszene 56
Rakos Miklós: Petőfi és a verbunkos 61
Gombos László: Sárga cserebogár
és Lavotta első szerelme 66
Dombóvári János: Lavotta-kultusz Zemplénben . 74
Lázár Balázs: A katonafogás módszerei
a 18–19. században 84

Tárlat

A Magyar Vízfestők Társasága
tagjainak alkotásai (színes melléklet)
Kozák Csaba: Terek és távlatok 89

Szauer Ágoston: Ülepedés; Papucsban 92
Stanczik-Starecz Ervin: Fényemlék 93
Deli Mihály: A könyvtárban; Néma ítélet;
Hokusai búcsúja a világtól; Ha majd;
Fekete éjszakánk zenéje; Az idő rejtekén;
A fáraó diadala; Vers; Egy nap haladék . . . 94
Vassné Szabó Ágota: Vendetta 96
Radnai István: Mérgezett tavaszok;
Sírkert üzemidőben 97

Barcs János: Művészi kereszted 98
 Szabó Tünde: Búvárút 99
 Magyar Barna: Siklunk az édenbe;
 Nyári duma. 100
 Liszói Gyuricza József: Föltretenés 102
 Kozák Vilma: fáj; sír; nem is; találkozás 103
 Csirke Zoltán: A változás állandósága;
 Alkohol; Angyalszárnynon 104
 Kincses Edit: Percritkulás;
 Homokóra homlokodra 105

Téka

Sziklavári Károly: „...magyar világ,
 magyar jellemekkel” 106

Ablak

Faragó Laura: Öt magyar dráma 120

Boda László: Azok az ujjak 124

Hetvenes +

Ferenczes István 125

Dormán László 127

E számunk szerzői. 129

Melléklet

Káva Téka - Napút-füzetek 88.

Árpás Károly: Lélekpróbaló idők

Helyesbítés

Gelléri Andor Endre ismeretlen írásainak kommentárjában (Napút 2014/6., p. 7.) helytelenül állítottam, hogy a táborok felszabadítása után gyakori „túlevés” emésztési katasztrófában halt meg az író, ellenkezőleg: Sebestyén Endre Élet és Irodalom-beli (1961/18.) visszaemlékezésében arról ír, hogy a végtelenül fáradt ember egyetlen kanállal tudott elfogyasztani a fogolytársai által főzött gulyásból. E szerint tehát végkimerülés végzett az alig 49 éves kiváló íróval: mentségemre szolgáljon, a könyvtárak nyári szünete nem tesz jót a filológianak.

Urbán László

NAPÚT

Irodalom, művészet,
 környezet

XVI. évfolyam 8. szám

**Verbunkos
 - hungarikum?**

A jelenleg száztíz tagot számláló Magyar Vízfestők Társasága az adott kiállítóterek méreteihez alkalmazkodva nyújt rendre válogatást az akvarellisták műveiből, az idei szentendrei tárlaton harminc tag és három vendégművész munkái szerepeltek. A minimális tematikai kötöttségből – 2014-ben a két hívószó: terek és távlatok – adódhatott, hogy a kiállításon egyaránt szerepel tájkép, csendélet, minta/pattern, portré, ember- és állatábrázolás, figurális és absztrakt mű. E számunk képzőművész vendégei magyar akvarellisták.